

Ons DNA

Het zit in ons DNA om ons aan te passen aan onze omgeving. In een land met veel warmte bouwen we huizen met dikke muren en weinig ramen. In landen met veel overstromingen bouwen we huizen op palen of terpen. In het hoge noorden moeten gebouwen juist de warmte binnen houden en de kou buiten. De materialen waarmee de woningen gebouwd zijn, verkapt iets over de beschikbare grondstoffen in dat gebied. Dat geeft een gebied zijn karakter en maakt het reizen een belevenis.

In ons land hebben we niet alleen onze woningen, maar ook onze omgeving aangepast aan het klimaat dat het meeste voorkomt. Van oudsher zie je nog dorpen waarvan de belangrijkste functies (denk aan de kerk, scholen) op hoger gelegen gebieden zijn gebouwd. Maar leven met de grillen van het water kent ook zijn keerzijde.

In de loop der eeuwen zijn we ons tegen het water gaan beschermen door het bouwen van dijken, leegpompen van polders en zelfs opspuiten van nieuw land. Daardoor kwam er meer plek voor mensen om hier te wonen en het voedsel te verbouwen. Het aantal inwoners in Nederland vervijfvoudigde in anderhalve eeuw van circa 3 miljoen tot 17 miljoen nu.

Daarmee zijn we ook het klimaat gaan beïnvloeden. Een meer stedelijke omgeving houdt meer warmte vast ('het hitte-eiland'), waardoor in de zomers hittestress voorkomt. Ook genereert warmte meer bewolking en ontstaan vaker buien. Een harde ondergrond neemt geen water op, waardoor er wateroverlast ontstaat. Als het water niet meer in de bodem wordt opgeslagen, heeft het ook geen buffer tijdens langdurige droogtes.

Door een snelle verstoring van het klimaat (met een complex pallet van oorzaken) moeten we ons aanpassingsvermogen in ons DNA opnieuw aanspreken. Niet meer strijden tegen de natuur, maar samenwerken met. Laten we de natuurlijke elementen benutten, zoals wind, zon en bodemwarmte voor energie. Meer groen voor schaduw, koeling, weerbaarheid van de bodem en zuivering van lucht. Zo zijn er nog talrijke andere creatieve en innovatieve oplossingen. Het begint bij bewust zijn van onze kwetsbaarheid. Tegen welke prijs willen we ons beschermen en hoe kunnen we toekomstige ontwikkelingen net een stapje te snel af zijn? Uitdagingen genoeg: laat jouw DNA maar werken!

-Helga van Leur-
Ambassadeur van weer, klimaat, duurzaamheid en gedrag